

**SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2020 DO 2024**

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		Ekonomika produkcji, kalkulacje kosztów zmechanizowanych procesów w rolnictwie i ogrodnictwie		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim		
Typ przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)		Przedmiot obowiązkowy, do wyboru		
Rok/semestr		II/sem. III – zimowy		
Dyscyplina		Rolnictwo i ogrodnictwo		
Język wykładowy		j. polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu		Prof. dr hab. Inż. J. Gorzelany		
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot		Prof. dr hab. Inż. J. Gorzelany		
Wymagania wstępne		ekonomia, matematyka, podstawy produkcji rolniczej i ogrodniczej, technika rolnicza		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
<p>Eksploatacja sprzętu rolniczego wiąże się z ponoszeniem kosztów. Jedna grupa tych kosztów wiąże się bezpośrednio z użytkowaniem maszyn, narzędzi lub urządzeń. Są to koszty zużywanych paliw i energii elektrycznej, olejów i smarów, materiałów pomocniczych oraz koszty napraw. Mieszczą się tu też koszty robocizny. Koszty te są proporcjonalne do ilości wykonywanej pracy. Nazywane są kosztami użytkowania bądź kosztami zmiennymi. Druga grupa kosztów, zwana kosztami utrzymania lub kosztami stałymi, nie zależy od ilości wykonywanej pracy. Są to koszty ubezpieczenia sprzętu rolniczego, podatek drogowy od ciągników i środków przewozowych, amortyzacja, oprocentowanie kapitału, koszty garażowania i konserwacji. Celem treści przedmiotu jest zapoznanie z metodyką obliczeń kosztów eksploatacji maszyn, w szczególności z częścią dotyczącą określania kosztów jednostkowych, ceny produktu, efektywności produkcji.</p> <p>Mają one na celu określenie skutków zmian najlepiej wielowariantowych, we wszystkich dziedzinach działalności gospodarstwa. Do takich zmian trzeba zaliczyć modernizacje technologiczne, modernizacje techniczne zestawu maszyn itp., a nawet rozważany (planowany) zakup pojedynczej maszyny.</p>				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.	Zan i rozumie			
1.	zna i rozumie podstawowe produkcji rolniczej i ogrodniczej oraz realizacji celu produkcyjnego na podstawie analizy rynku i struktury	P8S-WG/1	w., ćw.	Egzamin ustny

2.	zna i rozumie zasady racjonalnego oraz uzasadnionego ekonomicznie doboru stosowanych materiałów i użytkowania maszyn, narzędzi i urządzeń w produkcji rolniczej i ogrodnictwa	P8S-WG/2	w., ćw.	Egzamin ustny
3.	zna i rozumie metodologię badań w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo	P8S-WG/3	w., ćw.	Egzamin ustny
Umiejętności Lp.	Potrafi			
1.	terminologię z zakresu obliczania kosztów zmechanizowanych procesów w rolnictwie i ogrodnictwie	P8S-UW/1	Ćwiczenia obliczeniowe, opracowanie kart technologicznych	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
2.	potrafi w oparciu o najnowsze metody obliczania kosztów jednostkowych analizować opinie dotyczące efektywności ekonomicznej produkcji.	P8S-UW/2	Wykład, ćwiczenia obliczeniowe, opracowanie pisemne	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
3.	potrafi komunikować na tematy specjalistyczne w międzynarodowym środowisku naukowym	P8S-UK/1 P8S-UK/5	Wykład, ćwiczenia obliczeniowe	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
4.	wykorzystanie ciągników maszyn rolniczych w gospodarstwie przy wybranych zabiegach agrotechnicznych	P8S-UK/2	Wykład, ćwiczenia obliczeniowe	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
5.	potrafi inicjować debatę	P8S-UK/3	Dyskusja w trakcie wykonywania opracowania na ćwiczeniach	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
6.	potrafi uczestniczyć w dyskursie naukowym	P8S-UK/4	Wykład, ćwiczenia	Opracowanie dotyczące analizy kosztów wybranej technologii w produkcji rolniczej
Kompetencje społeczne Lp.	Jest gotów do			
1.	krytycznej oceny dorobku w ramach danej dyscypliny	P8S-KK/1	Wykład, ćwiczenia	Egzamin ustny
2.	jest gotów określić ekonomiczne priorytety w podejmowanych działaniach	P8S-KK/3	Wykład, ćwiczenia	Egzamin ustny
3.	inicjowania działań na rzecz	P8S-KO/2	Wykład,	Obserwacja

	interesu publicznego		ćwiczenia	podczas zajęć		
FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW₁						
Semestr (nr)	Wykł.	Ćwiczenia	Lab.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
III	5	10	—	—	—	0
METODY DYDAKTYCZNE						
<p>Wykład: wykład z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia: opracowanie obliczeniowe</p>						
TREŚCI PROGRAMOWE						
<p>Wykład/Konwersatorium:</p> <ol style="list-style-type: none"> Analiza efektów produkcyjno-ekonomicznych wybranych działalności w rolnictwie i ogrodnictwie. Metodyka obliczania kosztów jednostkowych na wytworzenie określonego surowca, produktu w produkcji rolniczej. Klasyfikacja kosztów w zależności od rodzaju i potrzeb analizy ekonomicznej. <p>Ćwiczenia/laboratoria/inne:</p> <ol style="list-style-type: none"> Opracowywanie kart technologicznych wybranych technologii produkcji rolniczej i ogrodniczej. Na podstawie arkuszy kalkulacyjnych, obliczanie kosztów agregatów maszynowych, maszyn samojezdnych oraz środków transportowych. Obliczanie kosztów jednostkowych paliwa, robocizny, materiałów itp. Określanie struktury kosztów produkcji oraz analiza efektywności ekonomicznej wybranych technologii produkcji w rolnictwie i ogrodnictwie 						
WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)						
<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia. Ocena z ćwiczeń na podstawie przedstawionego opracowania dotyczącego kosztochłonności wybranej technologii w produkcji roślinnej lub ogrodniczej. Skala ocen: -pełne i prawidłowe opracowanie z wnioskami -5,0, -pełne opracowanie z niepełnymi wnioskami końcowymi -4,0, -pełne opracowanie z błędami w obliczeniach i interpretacji wniosków końcowych- 3,0</p>						
CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS						
Forma aktywności			Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności			
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające planu z studiów			15			
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)			—			
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)			45			
SUMA GODZIN			60			
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS			0			
LITERATURA						

Literatura podstawowa:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muzalewski A. Zasady doboru maszyn do gospodarstw rolnych. IBMER W-wa 2014. 2. Muzalewski A. Koszty eksploatacji maszyn rolniczych. IBMER W-wa 2003. 3. Pawlak J. Uwarunkowania ekonomiczne a mechanizacja rolnictwa. Roczniki Nauk Rolniczych. T.97. z-3- 2010. 4. Skarżyńska Aldona. Czynniki warunkujące opłacalność produkcji wybranych produktów rolniczych w perspektywie 2020 roku. Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej- PIB Warszawa DOI: 10.5604/00441600.1146912
Literatura uzupełniająca:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marta Minut-Kaszyńska, Metody wyceny produkcji roślinnej w toku. Minikowo, 2018. ISBN: 978-83-65181-53-4 2. Natalia Matłok, Józef Gorzelany, Grzegorz Witek, Mirela Kotlicka, Edyta Pik. Ocena kosztochłonności i energochłonności produkcji wybranych odmian jabłek w gospodarstwie sadowniczym w województwie lubelskim. W: Monografia „Rolnictwo XXI wieku - problemy i wyzwania 2018" Pod redakcją Dety Łuczyckiej. Idea Knowledge Future Wrocław, 185-194. 3. Gorzelany J., Puchalski Cz., Malach M.: Ocena kosztów i nakładów energetycznych na uprawę kukurydzy na ziarno i kiszonkę. Inżynieria Rolnicza 8 (133) 2011, 135-141. ISSN 1429-7264. 4. Gorzelany J.: Koszty i energochłonność procesów produkcji buraków cukrowych. Inżynieria rolnicza. Nr 1 (119), 2010, s.1q1-197, ISSN 1429-7264.